

Piispa Seppo Häkkinen: Kriisi – uhka ja mahdollisuus

16.4.2020 10.21 Poikkeustilanne on nostattanut ihmisissä lähimmäisenrakkautta ja halua auttaa.

Koronakriisi hallitsee uutisia, keskusteluja ja mieltämme. Näkymätön virus on aiheuttanut maailmanlaajusen kriisin. Aikaisemmat kokemukset ja opitut ongelman ratkaisukeinot eivät riitä tapahtuneen ymmärtämiseen ja hallitsemiseen.

Kriisin käsite on johdettu kreikan kielen sanasta krisis. Se tarkoittaa ”ratkaisevaa käännettä, äkillistä muutosta, kohtalokasta häiriötä”. Ihminen tai yhteisö kokee menettäneensä elämänsä hallinnan. Kuvitelma omasta haavoittumattomuudesta ja kontrollista rikkoutuu. Juuri näin on nyt tapahtunut.

Reaktiot kriisiin ja keinot selviytymiseen ovat yksilöllisiä. Ruotsalaisen professorin Johan Cullbergin mukaan kriisi etenee vaiheittain. Hänen mallinsa avulla voimme tarkastella koronakriisiä.

Ensimmäisessä, shokkivaiheessa, on vaikea käsittää tapahtunutta. Helmikuussa emme voineet uskoa, että Suomessa otettaisiin käyttöön valmiuslaki. Poikkeustila oli nopeasti totta. ”Kun yhdellä mantereella aivas-taa, sillä on suora vaikutus toiselle mantereelle”, EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Federica Mogherini on osuvasti todennut. Tämä tuntuu uskomattomalta.

Toisena on reaktiovaihe: ihminen alkaa kohdata tapahtuneen. Yritämme käsittää pandemiaa, sen merkitystä ja seurauksia. Ymmärtämistä auttaa luotettava tiedonvälitys.

Kolmantena on käsittelyvaihe: tapahtuneen ymmärretään olevan totta. Olemme valmiita kohtaamaan muuttuneen tilanteen ja edessä olevat vaikeudet. Mietimme, pitääkö jo varautua koronan toiseen aaltoon. Emme tiedä kriisin kestoa ja sen tuomia muutoksia. Epävarmuus vie voimavaroja. Pohdimme, miten terveydenhuoltomme selviää, miten taloutemme. Miten sujuu etäkoulu, miten pärjää isoäiti?

Käsittelyvaiheessa on tarve sanoittaa tunteita ja kokemuksia. Koronakriisi koskettaa jokaista. Se myös saattaa ihmisiä eriarvoiseen tilanteeseen. Mitä pitempään kriisi kestää, sitä tärkeämpää on huolehtia heikoimmassa asemassa olevista, jotta he eivät jää tuen ulkopuolelle.

Neljäntenä tulee uudelleen suuntautumisen vaihe: tapahtunut alkaa muuttua osaksi elämää. Aikanaan koronakriisistä muodostuu osa historiaamme ja yhteistä kokemusta selviytymisestä. Siirrymme trauman kokemisesta tulevaisuuden hahmottamiseen.

Maailma ei ole entisellään koronakriisin jälkeen. Kreikan "krisis" tarkoittaa myös tuomiota. Punnitaan, mikä on kestävä, mikä ei. Kestämätön häviää, kestävä pysyy. Kriisi on elämän käännekohta, uhka tai mahdollisuus. Pystymmekö keskittymään meitä yhdistäviin asioihin vai annammeko pelon lisääntyä ja kasvattaa vastakkainasetteluja?

Kriisinsietokyvyn, resilienssin, perustana on luottamus. Se kantaa elämää, kytkee meitä toisiimme ja pitää yhteiskuntaa koossa. Tätä hyvää on vahvistettava, jotta se säilyy. On ollut hyvä nähdä, miten poikkeustilanne on nostattanut ihmisissä lähimmäisenrakkautta ja halua auttaa. Tämä näkyy myös kirkon diakoniassa.

Kirkon tutkimuskeskuksen selvityksen mukaan terveyden, toimeentulon ja kuoleman kysymykset ovat suomalaisilla nyt pinnalla. Kirkon ja kristillisen uskon merkitys korostuu: kirkkoa tarvitaan turvan, toivon ja lohdutuksen antajana. Hengellisten tarpeiden kasvusta kertovat striimattujen jumalanpalvelusten suuret osallistujamäärät ja luottamuksellisten keskustelujen lisääntyminen.

Ilman toivoa on vaikea rakentaa luottamusta ja uskoa siihen, että elämä jatkuu. Toivo syntyy arkisista tilanteista: toisen ihmisen kohtaamisesta, huolien ja pelkojen jakamisesta, konkreettisesta avusta, henkisestä tuesta ja rohkaisusta. Siinä Jumala on läsnä. Hän lupaa meille tulevaisuuden ja toivon.

Seppo Häkkinen

Mikkelin hiippakunnan piispa